

א א מיי פ"ב מהלכי
ארוח גלגל ח סג
עשן מן טו"ש"ע א"ה"ע פ"י
סו ע"פ ר' יו"ט סט סט"ף
ו:
א ב ט סג עשין מה
א טו"ש"ע סט פ"טן סו
ס"פ פ"י

ליקוטי רש"י

[ש"ך ל"ף ג']
הלוה (ושב"ס) ב"ב ע"ב.
שאר. מו"ן. יב"ב.
תמימה. והנאו. ב"ב.
לדון אדם מתנה על מה
שכתוב בתורה ויהי קדושי
המעשה מעשה והתנאי
כמון ליתיה דכמעשה
גלגל תנאי דמי ושב"ס סס
[ק"ו]. בדבר שבמבוא.
כגון שאר וקטן יתן
למחלה יהי מתנה אלא
עונה שהיא עבר גרף לא
יתן למחלה (ב"מ ג.).
שאר וקטן אלא ענת
תמימה מזה היא וע"ה
דוגמא הוא. תנאו
קיים. הקדושי קדושי
יש לה עליו עונה אלא לא
שאר וקטן ושב"ס סס.
יותר משה תורה. יותר
מעשה תורה לדבריה
[ובח"ס ק"א].
[צ"כ ש"ך ל"ף ג']

נוקין (וערכין) ימנה שלא יוכל לנחול דמתנה הוא על מה שכתוב
בתורה וכי תימנה ה"ג והתנאי בהצדוק (צ"ק דף ע"ב) קדע את כסומי
ושבר כדי על מנת לפטור פטור א) ומיך ה"ר אלמנן דהתם נמי אס
היא אומר בתורה ושבר ע"מ שאין לי עליך דין נזק היא חשבו מתנה על
מה שכתוב בתורה אצל לנחול יכול.
וכן הכא גבי שאר כסות ועונה דוקא
כשאמר על מנת שאין לך עלי דין
שאר כסות ועונה היא מתנה על מה
שכתוב בתורה אצל ע"מ שפטרני
אומי משאר כו' פטור וכן על מנת
שאין לך עלי אונאה ו"על מנת שאין
לך עלי דין אונאה וכן על מנת שלא
תשמיטנו שביעית ו"ע"ל דמוקין לא
דמו לקדושי דהכא היינו טעמא דאין
קדושי לתנאי דאין לך קדושי שאין
לה עליו שאר כסות ועונה וכן גבי
מזב (א) אין נזיר לתנאי אלא גבי נזקין
דמנה צפרק התגרש (גיטין פ"ג) הרי
את מוגרשת ע"מ שתכלי צד חזיר
למתנה על מה שכתוב בתורה והא
בתנאי זה לא היה גרושי לתנאי ו"ל
דגבי ממון דיתן למחלה דוקא
אמרינן טעמא משום דלתנאי אלא
גבי איסורא אלא צעין היא טעמא
והא דתנן צ"ס ותלני (צ"ב דף ק"ב)
הואמר פלוני יירש צמקוס שיש בת
בתי מירש צמקוס שיש בן לא אמר
כלום שהתנה על מה שכתוב בתורה
התם היינו טעמא דאין יכול לומר
פלוני יירש והוא אינו יורש אלא צמקוס
ידול ליתן והא דמפרש התם צמקוס
(ק"ב ק"ו): והכא נמי מתן לרווחא
דלנחיל נקט ו"ל והא דתנן דהשכיר
את הפועלים (צ"מ דף ע"ג) ו"ס מתנה
שומר תנס להיות פטור משעורה
ופריך צמקוס והא מתנה על מה
שכתוב בתורה הוא כו' ומסיק אפילו
תימנה רבי מאיר שאני הכא דמעיקרא
נמי לא קידשה על מנת כן ולא שיעבר
נפשיה ו"ל דשאני התם כיון דריבית ועד
תורה שומרים הרבה שומר תנס
והשאל נשאר שכן כו' יכול נמי כל
אחד להיות לפי תנאו א"נ שאני התם
דמיצטו תורה שומר ו"ס שכן על שוקק
שכר ושאל לפי שכל הגזזה שלו.
ומשעבדים עומם לכל המכוב צפרקה
הלכן צמקוס שאין משעבדים עומם
פטורים וצקוטוס פירש סס דהכא

וקיימא לן מאי כותב אומר אביי לכל
יש כתובה ולא לכל יש פירות מילתא
דשכיחא עבדו בה רבנן חיזוק מילתא דלא
שכיחא לא עבדו בה רבנן חיזוק הרי חמרים
דשכיחי ולא עבדו לה רבנן חיזוק דתנן
החמורין שנכנסו לעיר ואמר אחד מהן שלי
חדש ושלי חברי ישן שלי אינו מתוקן ושל
חברי מתוקן אין נאמנים רבי יהודה אומר
נאמנים אומר אביי ודאי דדבריהם עבדו
רבנן חיזוק ספק דדבריהם לא עבדו רבנן
חיזוק רבא אומר בדמאי הקילו: ר' מאיר
אומר כל הפוחת וכו': כל הפוחת א"אפי'
וכיון דאמר לה לית לך אלא מנה לא סמכא
דעתה והוא לה בעילתו בעילת זנות והא
שמועין ליה לרבי מאיר דאמר כל המתנה
על מה שכתוב בתורה תנאו בטל הא
בדרבנן תנאו קיים קסבר ר' מאיר כתובה
דאורייתא: תנאי רבי מאיר אומר כל
הפוחת לכתולה ממתים ולאמנה ממנה
הרי זו בעילת זנות רבי יוסי אומר רשאי
רבי יהודה אומר רצה כותב לו התקבלתי
שמוך של מאתים והיא כותבת לו התקבלתי
ממך מנה ולאמנה מנה והיא כותבת
לו התקבלתי ממך חמשים זו וזו קסבר רבי
יוסי רשאי ורמינהו אין עושין כתובת
אשה ממלטלין מפני תיקון העולם אומר
רבי יוסי וכו' מה תיקון העולם יש בזו
והלא אין קצובין ופוחתין תנא קמא נמי
אין עושין קאמר אלא לאו הכי קאמר
בבבא דברים אמורים בשלא קבל עליו
אחריות אבל קבל עליו אחריות עושין
ואתא רבי יוסי לרמימר כי קיבל עליו אחריות
אמאי עושין והלא אין קצובין ופוחתין
השתא ומה התם דדלמא פחתי חייש רבי
יוסי הכא דודאי קא פחתה לא כל שכן
הכי השתא התם לא ידעה דתחיל הכא
ידעה וקא מוחלה אחתיה דרמי בר חמא ו"ס
הות נסיבא לרב אויא
אורכס

א) אל קסא דגבי כתובה
משעבד שאניה יכול
לנחול כלל לרבי יהודה
בעל פה אלא דוקא
בכתובה לו והתקבלתי
ושמא כתובה דרבנן עשו
חיזוק עמי לר' יהודה
מלך דלמך
דאורייתא ואין יכולה
לנחול אלא בביתא: מ"ו:
[ב] ויחיל רבנן עשו
דלמך דלמי נזיר עד
שדור מתולן: מ"ו:
הנהרות הב"ח
(ב) רש"י ד"ה של דתם
וכו' חדש מלא איכא
למימר. י"ב ע"ן צמקוס
שמתין זה: (ג) ד"ה כל
הפוחת וכו' שאין לה י"ב
זו פכ"י ולא כפר"ן
לעיל כסוף דף נ"א ד"ה
(ג) ויחיל רבנן עשו
ללא רשאה. י"ב וכו'
וטעמא אחרת שפי'
הקונטרס וכו' פ"ה ע"ד
שיטת פכ"י ולא כפר"ן:
הנהרות וציונים
א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

א) [לקמן דף ע"ב].
ב) [ש"ך דף ע"ב].
ג) לעיל כ"ד. דמאי פ"ד
מ"ו. ד) [לעיל כ"ד. ו"ט].
ה) [וע"י חו"ס צ"ק פ"ט.
ל"ה טעמא וכו' פירוש
בסוגיא דהכא]. ו) [לעיל
ל"ג]. ז) [דף ע"ב]. ח) [לעיל
כ"ד]. ט) עמוד
א) ע"י חו"ס מכות ג:
ד"ה ע"מ (רש"ש).
ב) מכות ג. ג) ע"י
חוס' החזין קל"ד. ד"ה
חו"ס. ע) ע"י ב"מ צ"ד.
פ) [לעיל ע"א]. ק) ע"י
לקמן דף ע"ב (רש"ש).

תוספות ישנים

א) אל קסא דגבי כתובה
משעבד שאניה יכול
לנחול כלל לרבי יהודה
בעל פה אלא דוקא
בכתובה לו והתקבלתי
ושמא כתובה דרבנן עשו
חיזוק עמי לר' יהודה
מלך דלמך
דאורייתא ואין יכולה
לנחול אלא בביתא: מ"ו:
[ב] ויחיל רבנן עשו
דלמך דלמי נזיר עד
שדור מתולן: מ"ו:
הנהרות הב"ח
(ב) רש"י ד"ה של דתם
וכו' חדש מלא איכא
למימר. י"ב ע"ן צמקוס
שמתין זה: (ג) ד"ה כל
הפוחת וכו' שאין לה י"ב
זו פכ"י ולא כפר"ן
לעיל כסוף דף נ"א ד"ה
(ג) ויחיל רבנן עשו
ללא רשאה. י"ב וכו'
וטעמא אחרת שפי'
הקונטרס וכו' פ"ה ע"ד
שיטת פכ"י ולא כפר"ן:

הנהרות הב"ח

א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

הנהרות וציונים

א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

הנהרות וציונים

א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

הנהרות וציונים

א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

הנהרות וציונים

א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

הנהרות וציונים

א) ראשונים וכת"י
פ"א. ובמ"ב ב"ב ק
ע"ב: [ג] צ"ל דאפי' (א)
ספק: [ג] צ"ל דבשעת
(ד) וכו' וכו' בשעת
מקובצת: [ד] וכו'
מכת"י דא' וכו' הכי,
וכע"ז ב"ב שבר"ף:
[ה] כת"י נוסף א"ס:
[ו] ויחיל רבנן עשו
נימא כו' כצ"ל.
מהר"ש"א (גליקון) רע"ז
קובץ שיעורים אות קע"ז:
[ז] יש להוסיף היינו
(בא"ח"מ): [ח] צ"ל
ש"ש (בארות המים):
[ט] צ"ל כ"ש (רש"ש):
[י] צ"ל אחריות
(בארות המים) ובפר"י
מקורו: [כ] מהר"ם ש"ך
גורס ה"ט דבריהם
בפרקין (לעיל דף נ"ג),
ול"ג המוסר. וע"י תוס'
שאין תוס' הרא"ש:

